

Natuurbeschermingseducatie op de helling

Uit het artikel van Drs. J. Th. J. M. Willems (Natura 66, blz. 106) blijkt een verheugende bezorgdheid over velerlei gevaren die het leefmilieu bedreigen. Het is echter erg jammer, dat de schrijver niet de moeite heeft genomen, zich wat beter in zijn onderwerp te verdiepen, alvorens zijn kritiek te formuleren. Als de heer Willems stelt: 'het begint gaandeweg duidelijker te worden dat de huidige milieu-opvoeders het niveau van de traditionele natuurbescherming niet te boven kunnen komen', is dit een ernstig verwijt.

De heer Willems heeft er, volkomen terecht, bezwaar tegen dat 'De liefde voor de natuur ... nog steeds alléén zalig makend' zou zijn en dat men 'nog steeds met mooie bloemen, vlinders en wat dies meer zij een beter begrip voor natuur- of milieubehoud (meent) te kunnen kweken'. Eveneens heeft de heer Willems er bezwaar tegen dat 'huidige milieu-opvoeders het niveau van de traditionele natuurbescherming niet te boven kunnen komen'. De heer Willems richt dit verwijt vooral tot hen die zich bezig houden met voorbereiding van activiteiten in het Natuurbeschermingsjaar 1970.

Maar als we dan lezen wat er in de brochure 'Welvaart-Welzijn-Nietzijn' (de enige officiële publicatie die hierover tot nu toe is verschenen) over de opzet wordt meegedeeld, staat daar: 'De bedoeling van het Europese Natuurbeschermingsjaar 1970 is om in de landen die samenwerken in de Raad van Europa in 1970 de eigen en collectieve verantwoordelijkheid voor een rationeel beheer op lange termijn van het Europese leefmilieu met nadruk aan de orde te stellen. Gezamenlijk zal dit gebeuren op een in februari in Straatsburg te houden conferentie, waar deskundigen uit de achttien landen van de Raad van Europa zich zullen beraden over het opstellen van een manifest, dat richtlijnen moet geven voor een Europees beleid voor het behoud van de natuurlijke hulpbronnen. Een manifest dat tevens kan dienen als uitgangspunt voor een later op te stellen HANDVEST VOOR DE BESCHERMING VAN HET MILIEU.'

Daar komen geen 'mooie bloemen, vlinders en wat dies meer zij' aan te pas. Er wordt, in tegendeel, nadrukkelijk verklaard: 'Het sein staat op onveilig. De natuur moet beschermd worden. En onder natuur verstaan we dan het hele milieu, waarin wij leven.

'Natuurbescherming is dus ook geen liefhebberij van zonderlinge lieden die op sandalen naar buiten trekken om aan zeldzame vlinders en vogeltjes hun lelijke blote knieën te laten kijken. Natuurbescherming is bescherming van land, water en lucht tegen vergiftiging door afvalstoffen van onze gemechaniseerde beschaving. Natuurbescherming is bescherming van de mens die als overwinnaar van de natuur zichzelf ten gronde dreigt te richten.'

En tenslotte lezen we nog: 'U zult nog veel over N70 lezen. Wat U er hier over hebt gelezen is alleen bedoeld om U duidelijk te maken dat het bij deze vorm van natuurbescherming om iets anders gaat dan het noteren van de piepfrequentie van het rietpiepertje of het verbaasd gadeslaan van de bloeiwijze van het oude vrouwenbedstro.'

Ik meen hiermee te hebben aangetoond, dat de heer Willems met zijn verwijten kennelijk aan een verkeerd adres is.

Wel is het waar, dat de Bondsspaarbanken 300.000 'mooie plaatjes' zullen verspreiden, wat de heer Willems zo zeer verontrust. Het zijn reproducties van kleurenfoto's van vogels. Die zijn overigens niet gekozen om hun fraaie uiterlijk, maar omdat er met de gekozen soorten iets aan de hand is. De meeste worden bedreigd door het milieubedrijf. De plaatjes worden begeleid door een brochure 'Achtergronden', die de onderwijskrachten informatie verstrekt, waarin vrijwel uitsluitend sprake is van 'de oecologische confrontatie tussen de mens en zijn milieu', die volgens de heer Willems 'consequent buiten beschouwing' blijft.

Nogmaals, het is verheugend dat de heer Willems pleit voor een 'nieuwe aanpak', maar het getuigt van weinig inzicht en kennis van zaken, als hij juist degenen die deze nieuwe aanpak bedrijven, verwijt dat ze dit niet doen.

De heer Willems voert ook Prof. Dr. K. H. Voous op als een medestander, die zou hebben beaamd 'dat deze wijze van educatie ouderwets, sentimenteel en ondergeschikt (is dit een zetfout voor ongeschikt?) is.'

Wel geeft hij later toe, dat zijn indruk van een zeer behoudende opzet van de plannen van het Comité N70 door Prof. Voous met kracht werd bestreden. De heer Willems dwingt mij nu hier te vermelden dat zijn 'medestander', naar aanleiding van een eerder door de heer Willems in een dagblad gepubliceerd interview, aan zijn mede-comitéleden schreef te veronderstellen dat zij, *evenals hij* 'met verbazing kennis (hebben) genomen' van de inhoud van dit interview. Hij voegde er aan toe: 'Het spreekt wel voor zichzelf, dat ik mij voor de inhoud daarvan niet verantwoordelijk kan achten: allerlei zaken en uitspraken zijn óf verkeerd weergegeven, óf uit hun verband gerukt.'

Terecht stelt de heer Willems aan het slot van zijn bijdrage: 'bij de voorlichting dient men dus uiterst zorgvuldig te werk te gaan.'

Overtuigd van de goede bedoelingen van de heer Willems meen ik hem te mogen adviseren, vooral zelf zorgvuldigheid te betrachten als hij voorlichting over milieubescherming verstrekt.

J. J. Zweeres